

juli-augustus 2024

Van de voorzitter

In juni maakten we als bestuur een tweedaags rondje langs onze meest noordelijke percelen: Triemen & Zwagermieden, Bakkeveen, Onnen en Hooghalen. De ontvangst van vrijwilligers en pachters was hartelijk, informatief en inspirerend. We zagen hoe het natte weer van de afgelopen weken zijn weerslag had op de gewassen. Die stonden er vaak miezerig bij. Ook biologische akkerbouw gaat met twee stappen vooruit en één stap achteruit. Bij zo'n ronde valt op

- hoezeer onze percelen van elkaar verschillen
- hoezeer onze vrijwilligers van de percelenteams betrokken zijn
- hoe voortvarend vrijwilligers met pachters aan de slag zijn om de natuur de ruimte te geven.

Met trots werden de bloeiende akkerranden, poelen, keverbanken, perceelborden en vogelkasten getoond. Bij de gewaskeuze was veel rekening gehouden met de waarde ervan voor de biodiversiteit. De resultaten van monitoring van wormen, planten, vlinders en vogels werden gedeeld; de beheerplannen en de samenwerking tussen boeren, buren

en andere betrokkenen werd besproken.

Fiets of wandel eens langs onze **percelen** of bezoek een van de open perceeldagen.

Onze tweedaagse ronde bood ook gelegenheid om goed door te praten over Land van Ons als organisatie: hoe versnellen we onze kapitaalinstream? Welke randvoorwaarden stellen we daarbij? Dan kom je al snel uit op het borgen van onze eigenheid, ons 'DNA'. Een organisatie gedragen door vrijwilligers. Praktisch en positief de mouwen opstropen. Eén lid, één stem. Een burgercoöperatie bovendien, waarvan het bestuur de belangen van de leden dient. Daaruit volgt onze wens om leden op nieuwe manieren te betrekken. We hielden in juli een ledenbijeenkomst over onze statuten, om de puntjes op de 'i' te zetten. Dat lukte en smaakt naar meer.

Groene zomer!

Philippe Terheggen

voorzitter bestuur Land van Ons

Wat kan ik doen?

Doe mee!

Land van Ons groeit snel. We hebben daardoor dringend behoefte aan meer vrijwilligers.

Meestal is het werk online uit te voeren en voor alle rollen geldt dat ze flexibel in te vullen zijn. **Heb je talent en tijd?** Wij kijken uit naar je reactie op onderstaande selectie van vacatures:

- proactieve secretaris bij Team Beheer en Biodiversiteit (4-8 uur per week). [Meer info](#)
- vrijwilliger voor de mailbox van Perceel Holtesch (1 uur per week). [Meer info](#)
- communicatiemedewerker voor Perceel Udenhout (2-4 uur per week). [Meer info](#)
- vrijwilliger financiële administratie voor Team Administratie (4-6 uur per week). [Meer info](#)
- vrijwilligerscoördinator (4-8 uur week). [Meer info](#)

Op onze website vind je nog [meer vacatures](#).

En zie hieronder ook de oproep van ons Team Oogst van Ons.

Van onze coöperatie

Actuele aantallen:

22 percelen

321 ha grond (waarvan 18,5 ha gedeeld eigendom en 13 ha gedeeld eigendom in overdracht).

28.323 leden

Samenwerking met 'om|nieuwe energie'

Energiecollectief **om | nieuwe energie** heeft de intentie om jaarlijks extra kapitaal aan Land van Ons ter beschikking te stellen. Dat begint met de inleg van 70.000 euro. Met dit geld creëren we een Groene Kluis – langdurig ingelegd kapitaal dat biodiversiteitsherstel en langdurige pacht aan biologische boeren mogelijk maakt. Het energiecollectief **om** |

Landbouwgrond van Land van Ons wordt verduurzaamd samen met biologische pachters, wat leidt tot vermijding van uitstoot van broeikasgassen. Land van Ons-bestuurslid Matthijs Visser: 'Land van Ons is heel blij met deze samenwerking van twee gelijkgestemde coöperaties die zich beiden op eigen terrein inzetten voor duurzaamheid en biodiversiteit. Met de kapitaalinbreng van **om** | nieuwe energie kunnen we meer landbouwgrond in Nederland voor altijd verduurzamen. Door zelf de handen uit de mouwen te steken, geven wij als coöperaties het goede voorbeeld. We hopen dat niet alleen steeds meer burgers maar ook steeds meer bedrijven bereid zijn structureel en concreet bij te dragen aan de doelstellingen van Land van Ons.'

Het Open Perceeldagen-seizoen is in volle gang, tijd om de boer op te gaan bij onze pachters. Als hun boerderijwinkel open is, kun je vaak ook even een kijkje nemen op het erf of in de stal. Maar hoe is het om als boer ongevraagd bezoek te krijgen op je boerderij? Niet alleen op tijden dat je 'open' bent, maar ook wanneer bezoekers op de bonnefooi je erf opkomen omdat ze een bord van Land van Ons zien?

Geen bord langs de weg

‘Mensen komen hier niet zomaar langs’, vertelt Rick. ‘Het perceel van Land van Ons ligt een eindje weg van het bedrijf en we hebben hier geen bord langs de weg. Het komt ook vrijwel nooit uit, want we zijn hier doorgaans aan het werk. Wel krijgen we soms een telefoontje of een e-mail van iemand die wil komen kijken. Dat kan wel, dan

De Open Perceeldag organiseert het perceelteam vrijwel helemaal zelfstandig. Ik breng wel wat hooibalen voor de kraampjes en ik laat mijn gezicht natuurlijk even zien. Ook waren we een keer onderdeel van een kunstfietsroute. Dat vond ik toen heel leuk, al die mensen die kwamen kijken. Dat gaf een beetje reuring.'

Land van Ons beheert op dit moment 22 percelen verspreid over tien van de twaalf provincies; alleen Flevoland en Limburg ontbreken nog. Bekijk het [kaartje op de website](#) voor info.

Van noord naar zuid:

Friesland: Triemen, Kollumerzwaag en Bakkeveen

Groningen: Onnen

Drenthe: Hooghalen

Noord-Holland: Oudendijk

Utrecht: Houten en Soest

Overijssel: Lettele en Hasselt

Gelderland: Millingen, Empe, Ede en Elst

Zuid-Holland: Oud Ade, Wassenaar, Strijen en Noordeloos

Noord-Brabant: Halsteren en Udenhout

Zeeland: Kruiningen en Aagtekerke

Ede

Arme grond, rijke verwachtingen

Sinds dit jaar heeft Land van Ons een perceel met regeneratieve landbouw aan de Hoge Valksedijk in Lunteren, gemeente Ede. De ruim 9 hectare grond is voor zes jaar in pacht gegeven aan **Graangeluk** om er streekgranen te telen voor streekbrood, streekbier en andere mooie producten.

Het perceel ligt wat hoger en is open, waardoor het de vraag is hoeveel er nu al mogelijk is op dit zand. Daarnaast kampen we met de naweeën van de ‘middelenintensieve’ gladiolenteelt met diepe grondbewerking en de ‘drijfmestslurpende’ snijmaisteelt. Het grondwater zit te diep om voldoende beschikbaar te zijn voor het gewas en het bodemleven in het grove zand is tot een minimum gereduceerd. Dit alles zorgt ervoor dat het herstel van bodem en biodiversiteit traag zal verlopen en wellicht enkele decennia zal duren. Sommige gewassen doen het evenwel prima: terwijl de sorghum staat te kwijnen, groeit de Oud-Veluwse rogge en bloeit de boekweit ernaast volop.

Bij de nulmeting begin deze maand werden noemenswaardige soorten geregistreerd: pluimvoetbij, wormkruidbij, menuetzwefvlieg en bloeiende bolderik. De grootste progressie zit vooralsnog in het vrijwilligerscorps: dat stijgt al boven de dertig. Land van Ons in Ede komt tot leven en ontmoet enthousiasme in de gemeenschap.

Onneresch

Toch alweer weidevogels te gast

Vorig jaar maakten we speciaal voor scholeksters nestgelegenheid: een bak met zand en schelpen aan de rand van het ondergelopen Veentje. Daar kwam al heel gauw een paartje broeden. Ze brachten twee kuikens groot. Dit voorjaar kwam waarschijnlijk hetzelfde paartje terug en

dat bracht maar liefst vier jongen groot! In de huttentut broedden kieviten en we telden zes nakomelingen.

Drie jaar geleden, bij de aankoop van de Onneresch, vertelde de vorige eigenaar dat hij zich de tijd van de weidevogels nog kon herinneren. ‘Die komen nooit meer terug’ zei hij toen. In *Landscoop* juni dit jaar viel uitgebreid te lezen over beheermaatregelen die Land van Ons op zijn percelen neemt, en de vraag of die aantoonbaar effect hebben. Ook al gaat het slechts om één paar scholeksters en één paar kieviten en hun jongen, we mogen heel voorzichtig stellen dat de vorige boer drie jaar geleden ongelijk had.

Minder goed nieuws is dat door de aanhoudende regen de quinoa en huttentut zo slecht groeiden dat de pachter besloot om de akkers te frezen. Mogelijk komt er nu nog boekweit. Als het weer de komende tijd meezit, zou die tegen oktober geoogst kunnen worden. Aan de vrijwilligers van de onlangs opgerichte schoffel- en wiedoelgroep zal het niet liggen: zij verwijderen het onkruid, ook als het perceel te nat is om er met een tractor te rijden.

Empe

Dronebeelden van de gewassen

Op de akkers van perceel Empe is biologische boer Hans Nieuwenburg inmiddels twee jaar actief. Hij verbouwt een divers palet aan gewassen op de circa 15 hectare akkerland: haver, boekweit, rogge en luzerne. Deze variatie helpt de biodiversiteit en verbetert de bodem. Er is een keverbank tussen de gewassen aangelegd en vrijwilligers hebben houtwallen aangeplant. De bedoeling is dit jaar ook nog een kikkerpoel aan te leggen op een natte plek en om de kanten van de watergangen te verflauwen om planten en dieren meer plek te geven.

Het andere deel van het perceel, de boomgaard, heeft het zwaar dit jaar. Door overvloedige regen dreigen de jonge appelbomen van IESSEL Cider niet goed aan te slaan. Het gras tussen de aanplant groeit daarentegen welig. Bekijk het [drone-filmpje](#) waarin je ziet hoe dit gras wordt verwerkt en hoe de gewassen op de akkers er bij staan.

Udenhout

De hauwtjes van de huttentut

Jarenlang was het een intensief bewerkt maisveld. Nu ziet het er na de overname door Land van Ons, in het eerste groeiseizoen van perceel Udenhout, al heel anders uit! In mei heeft onze pachter Sprankenhof op 4 hectare van het perceel huttentut gezaaid en dat staat inmiddels kniehoog op het veld. Huttentut (*Camelina sativa*) is een oud gewas dat goed groeit op schrale zandgrond. Het heeft weinig water nodig en verbetert de bodemstructuur. De bloemen bevatten veel nectar, waarvan vooral bijen en vlinders houden. Het zaad zit in een soort van peervormige ballonnetjes, *hauwtjes* genaamd. De wanden daarvan zijn makkelijk te kneuzen, waarbij het zaad vrijkomt om er bijvoorbeeld huttentutolie van te maken.

Ook het monitoren is begonnen, met een nulmeting van diverse soorten insecten, vogels, mossen en planten.

Wassenaar

Podcast biodiverse tuinderij

Direct naast paleis Eikenhorst ligt [WIJdehorst](#), perceel van Land van Ons. Tuinder Erwin de Jong (links) is de drijvende kracht achter WIJdehorst. Hij zet

deze voormalige planten- en bollenkwekerij om tot een biodiverse oase. Marja van Berkel sprak met hem en Eddo Velders (rechts) van het perceelteam. Beluister de **podcast** (45 min).

Oogst van Ons

Oproep: Oogst van Ons zoekt vrijwilligers

Team Oogst van Ons heeft veel plannen voor mooie, nieuwe producten van onze akkers. Wil je helpen in de organisatie hiervan? **Mail ons**.

Nieuw in de webshop: quinoa

Ruim zesduizend jaar oud 'Inca-graan' nu ook van Nederlandse bodem: quinoa van ons perceel Onnen. De plant wortelt diep, waardoor die goed tegen droogte kan en de bodemstructuur verbetert. Verder kan quinoa goed tegen zilt, brak en zelfs zout water, waardoor het gewas nog beter bestand is tegen klimaatverandering. Door natuurlijke gewasveredeling is de plant nu geschikt voor kweek in Nederland en is de bittere smaak van de buitenste laag verlaagd. Daardoor kan die om de korrel

blijven en geldt deze quinoa als 'volkoren'. Vogels lusten deze niet-bittere quinoa ook graag!

Quinoa kun je gebruiken als basis voor je maaltijd en is van nature glutenvrij. Is het ook lekker? De fijne, zachte en licht nootachtige smaak van deze **witte quinoa** combineert goed met al je favoriete (wereld)gerechten.

Grote markten gezocht

Markten zijn bij uitstek geschikt om producten van Oogst van Ons te laten proeven en het verhaal van Land van Ons te vertellen. Voor dit marktseizoen (t/m oktober) zoeken we nog (biologische) markten vanaf 500 bezoekers. Weet jij zo'n markt waar Land van Ons goed zou passen én kun jij de contactpersoon zijn naar de organisator? Wij hebben alles wat nodig is om mee te doen: handleiding, aankleding, marktkit met o.a. pinapparaat/prijslijsten, flyers en producten. Onze marktcoördinator helpt jou met de voorbereiding, zoals werven van bezetting van de kraam. **Mail ons**.

Feeëriek Friesland

Een heerlijke ode aan De Triemen en Zwagermieden van Marijke Wempe begint ongeveer zo:

Achtergrond

In een sprookjesachtig cultuurlandschap in het noordoosten van Friesland ligt een van de oudste percelen van Land van Ons: De Triemen. Op een steenworp afstand ligt Zwagermieden dat een halfjaar later werd aangekocht. Het afgelopen jaar bleven deze percelen grotendeels onder de radar, wegens het ontbreken van een perceelteam. Maar nu is dat er weer, reden om deze prachtige percelen weer eens in het zonnetje te zetten. Lees haar stuk [hier](#).

Hoe doen wij dat?

Aankoop van percelen: waar kiezen we voor?

Jaarlijks ontvangt het Team Aankoop & Selectie bijna 300 aankooptips. Een deel van deze tips (20 à 30) is interessant genoeg voor een ruimtelijke analyse. Uiteindelijk leidt dit soort vooronderzoek tot de aankoop van 4 à 5 percelen per jaar. Maar voor welke percelen kiezen we? Wat moet het zwaarst wegen bij de selectie?

In de praktijk blijkt het moeilijk om harde selectiecriteria te hanteren. Ieder potentieel perceel is uniek, of het nu gaat om kenmerken van het perceel of van de directe omgeving. Daarom vraagt elk perceel om een eigen benadering.

Op een door het bestuur georganiseerde bijeenkomst voor betrokken vrijwilligers op 28 oktober 2023 werd unaniem de conclusie getrokken dat het wel belangrijk is om al vroeg in het selectieproces na te gaan in welke mate de aankoop van een perceel bijdraagt aan:

- versterking van de (regionale) biodiversiteit
- bijdragen aan de landbouwtransitie
- creëren van een lokale korte keten
- genereren van regionale/landelijke publiciteit voor Land van Ons.

In een enquête van najaar 2023 gaven de deelnemers aan dat 'biodiversiteit verbeteren' voor hen de belangrijkste drijfveer was om in Land van Ons deel te nemen. In de huidige selectieprocedure komt dit aspect relatief laat en vaak vrij summier aan bod. De bedoeling is het criterium 'mogelijkheden qua biodiversiteit' eerder en sterker te betrekken in het selectieproces. Kan een nieuw perceel bijvoorbeeld gaan fungeren als 'stepping stone' voor diersoorten in Natura 2000 gebieden? Anders geformuleerd: welke winst is er qua biodiversiteit te behalen als we in deze regio dit stuk grond aankopen en dit samen met pachter en perceelteam omvormen tot een natuurinclusief landbouwbedrijf? Deze vraag beantwoorden kan ook een antwoord inhouden op vragen als:

- willen we het aandeel grasland beperken?
- moeten we een bedrijf kopen dat al biologisch boert?
- moeten we investeren in uitbreiding van bestaande Land van Ons-percelen?

Waar het accent ook ligt, de aankoop van nieuwe percelen is altijd belangrijk om publiciteit te genereren en nieuwe deelnemers aan te trekken.

Kom naar de Open Perceeldagen in september

Onze perceelteams en boeren staan te popelen om je 'boerennatuur' te laten ervaren. Tijdens een open perceeldag laten ze je graag meegenieten van de inzichten en ervaringen die ze hebben opgedaan. Er staan nog vier dagen gepland, in september

Agenda

- 1 september perceel Udenhout
- 1 september perceel Millingen (**De Biesterhof**)
- 7 september perceel Wassenaar
- 22 september perceel Oud Ade

Doneren aan Land van Ons

Iedereen die Land van Ons een bedrag wil schenken of nalaten kan dat fiscaal aantrekkelijk regelen via **Stichting Voorgrond**, dankzij de *ANBI-status* van deze stichting, die overigens ook andere, soortgelijke initiatieven ondersteunt.

word deelnemer

m2 cadeau geven

zelf m2 land kopen

Land van Ons wil een kentering bewerkstelligen in het uitputten van grond en het verdwijnen van plantaardig en dierlijk leven uit ons landschap. Dit doen we in het besef dat de grond letterlijk de bodem is onder ons bestaan, en daarmee een tegenwicht en rustpunt is in ons hectische en op economische groei gerichte bestaan. Door het verwerven en daarna behouden van het juridische eigenaarschap van (landbouw)grond realiseren we een langjarige en daarmee duurzame aanpak.

Bijdragen van:

Philippe Terheggen, Maarten Frijlink, Dorothee Wortelboer, Martijn Vellekoop, Gaby Meekes, Marja van Berkel, Marc van Bilsen, Monique Emond.

Beeldcredits: Rick Huis in 't Veld, Sabine Velders, Mariette van der Krogt, Thijs Fijen, Menno Graaf.

Coverfoto: Ingrid Schenk.

Redactie: Steven Berendsen, Saskia Goedheer, Caroline de Roos, Flip Schrameijer en Herman Verschuren.

Op de website vertellen deelnemers over hun **motivatie** om zich bij Land van Ons aan te sluiten.

Deze nieuwsbrief verschijnt rond de 15e van elke maand. Copyright © 2024 Land van Ons.

Aan deze e-mail kunnen geen rechten worden ontleend. Je ontvangt deze e-mail omdat je hebt aangegeven deze te willen ontvangen. Heb je geen interesse meer?

[> Schrijf je hier uit](#)

